

Дело C-58/21**Резюме на преюдициалното запитване по член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

1 февруари 2021 г.

Запитваща юрисдикция:

Verwaltungsgericht Wien (Австрия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

21 януари 2021 г.

Жалбоподател:

FK

Ответник:

Rechtsanwaltskammer Wien

Предмет на спора в главното производство

Социална сигурност — Приложимо право — Адвокати — Пенсия за осигурителен стаж и възраст — Условие за предоставяне — Отказ от упражняване на адвокатската професия в страната и в чужбина

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Тълкуване на Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност и проверка на съвместимостта с правото на Съюза на пенсионните правила, приложими за адвокатите в Австрия; член 267 ДФЕС

Преюдициални въпроси

- 1) Как трябва да се тълкува член 13, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност,

когато от количествена гледна точка центърът на дейността на дадено лице се намира в държава, която не е членка, и в която лицето пребивава, и когато това лице извършва дейност и в две държави членки (Федерална република Германия и Австрия) — дейност, която е разделена в двете държави членки, така че преобладаващата част се развива в една от държавите членки (в конкретния случай във Федерална република Германия)?

Ако от тълкуването на тази разпоредба се установи компетентност на Австрия, се поставя следният въпрос:

- 2) Допуска ли правото на Съюза разпоредбата на член 50, параграф 2, точка 2, буква с), подточка аа) от Rechtsanwaltsordnung (Закон за адвокатурата) и разпоредбата на член 26, параграф 1, точка 8 от Устава, част А 2018, или те нарушават правото на Съюза и правата, гарантирани от правото на Съюза, като изискват за отпускането на пенсия за осигурителен стаж и възраст отказ от упражняване на адвокатската професия в страната и в чужбина (член 50, параграф 2, буква с), подточка аа), съответно където и да е (член 26, параграф 1, точка 8 от Устава, част А 2018)?

Релевантни разпоредби на правото на Съюза

Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“): членове 15, 17, 20 и 21;

ДФЕС: членове 49 и 56;

Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност: членове 2, 3, 11, 13, 50 и 87;

Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност: членове 14, 45 и 47.

Релевантни национални разпоредби

Rechtsanwaltsordnung (RAO) (Закон за адвокатурата): членове 49 и 50

Verordnung der Vertreterversammlung des Österreichischen Rechtsanwaltskammertages über die Versorgungseinrichtungen Teil A der österreichischen Rechtsanwaltskammern (Satzung Teil A 2018): (Правилник на общото събрание на австрийската адвокатска колегия относно

осигурителните институции, част А на австрийската адвокатска колегия (Устав, част А 2018): член 26

Кратко изложение на фактите и на производството

- 1 Verwaltungsgesicht Wien (Административен съд Виена) следва да разгледа жалба от адвокат (наричан по-нататък „жалбоподателят“) срещу решение на Адвокатската колегия Виена.
- 2 Жалбоподателят има двойно гражданство — полско и германско и отчасти упражнява дейност като адвокат в три държави (Германия, Швейцария и Австрия).
- 3 По този повод дейността му се съсредоточава най-напред в Германия, а след това (до днес) и в Швейцария. За сметка на това той е работил в Австрия като адвокат само в относително ограничена степен. Така работното време в тази държава членка и свързаният с него оборот никога не надхвърля 10 % от цялото работно време, съответно от общия му оборот.
- 4 Жалбоподателят никога не е имал местожителство в Австрия. В периода 1996—2007 г. центърът на интересите му е в Германия, а след това в Швейцария.
- 5 Жалбоподателят подава до Адвокатската колегия Виена молба за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст при ранно пенсиониране. В молбата си той посочва, че се отказва само от адвокатски права в Австрия, но не и от тези права в Германия и Швейцария.
- 6 С решението си Адвокатската колегия Виена отхвърля молбата на жалбоподателя за предоставяне на пенсия при ранно пенсиониране. В мотивите се посочва, че жалбоподателят продължава да упражнява адвокатска дейност в Германия и Швейцария и следователно не е изпълнено съществено условие за предоставяне на пенсия при ранно пенсиониране (вж. т. 7, по-долу).

Основни доводи на страните в главното производство

- 7 Според Адвокатската колегия в Австрия може да се предостави пенсия за осигурителен стаж и възраст при ранно пенсиониране само ако има отказ от правото да се упражнява адвокатска дейност по света. Това следва по-специално от член 26, параграф 1, точка 8 от Устава, част А 2018.
- 8 Според жалбоподателя това противоречи на правото на Съюза, и по-специално на свободата на установяване и на свободното предоставяне на услуги.

Кратко представяне на мотивите на преюдициалното запитване

- 9 Целта на първия въпрос е да се изясни приложимото право. Всъщност е налице съмнение дали изобщо се прилага австрийското право.
- 10 Приложимото право по същество е свързано с мястото на основната стопанска дейност.
- 11 По отношение на лицата, които обичайно извършват дейност като самостоятелно заети лица в две или три държави членки, член 13, параграф 2 от Регламент № 883/2004 уточнява критериите, които следва да се вземат предвид при определяне на приложимото законодателство. В този смисъл спрямо лице, посочено в член 13, параграф 2, се прилага или законодателството на държавата членка по пребиваване, или, ако не упражнява основната част от дейността си в нея, законодателството на държавата членка, в която се намира центърът на неговата дейност.
- 12 Жалбоподателят пребивава основно в Швейцария, където в количествен аспект упражнява и основната част от дейността си. Освен това той все още осъществява дейност в две държави членки (Германия и Австрия) в съществено по-малък обем, като по-голямата част от тази дейност се извършва в Германия.
- 13 Възниква въпросът как трябва да се тълкува член 13, параграф 2, буква б) от Регламент № 883/2004 в случай като настоящия, в който дадено лице се намира едновременно в центъра на своята дейност и на местопребиваване извън държава членка, и буквалното тълкуване на тази разпоредба би довело до невъзможност за прилагане на законодателството на държава членка. Все пак, ако тълкуването на член 13, параграф 2, буква б) от Регламент № 883/2004 води до прилагането на законодателството на държава членка, съществува неяснота относно законодателството (т.е. законодателството на коя държава членка), което трябва да се прилага, когато съответното лице упражнява дейността си в няколко държави членки в различен обем.
- 14 Ако се прилага австрийското право с втория въпрос следва да се установи дали член 50, параграф 2, точка 2, буква с), подточка аа) от Rechtsanwaltsordnung — който обуславя правото на пенсия от „отказ да се упражнява адвокатска дейност в страната и в чужбина“ — и основаната на нея разпоредба на член 26, параграф 1, точка 8 от Устава, част А 2018, която предвижда, че правото на пенсия за осигурителен стаж и възраст изисква „отказ от правото да се упражнява адвокатска дейност където и да е“, са съвместими с правото на Съюза.
- 15 Всъщност тези разпоредби биха могли да засегнат по-специално свободата на установяване, предвидена в член 49 ДФЕС, доколкото в случая е налице, от една страна, трансгранично положение, и от друга страна, с разглежданите австрийски разпоредби се възпрепятства установяването на адвокатите.

- 16 Може да е налице и нарушение на правото на собственост, предвидено в член 17 от Хартата. Всъщност в правото на Съюза правото на собственост защитава и имуществените интереси, свързани с предвидените в закона социални обезщетения, като пенсията за осигурителен стаж и възраст. Ограниченията на основното право на собственост трябва да са законоустановени и обосновани с преследвани от Съюза цели от общ интерес, които могат да постигнат преследваната цел и да са пропорционални. Съмнително е дали всички тези условия са изпълнени.
- 17 Освен това австрийската правна уредба би могла да нарушава свободата на предоставяне на услуги, предвидена в член 56 ДФЕС, правото, закрепено в член 15 от Хартата, всеки да работи и да упражнява свободно избрана професия, както и принципа на недопускане на дискриминация, предвиден в правото на Съюза.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ